

PARC NATURAL DE L'ALBUFERA

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de l'albufera

PROGRAMA D'INTERPRETACIÓ DEL PATRIMONI I EDUCACIÓ AMBIENTAL

*"REPOBLANT
MENTS"*

1 L'ALBUFERA.

2. MARC DEL PROGRAMA.

**3. PROJECTES D'INTERPRETACIÓ
DEL PATRIMONI.**

3.1 ENS ANEM A L'ALBUFERA.

**3.2 BENVINGUTS AL CENTRE
D'INTERPRETACIÓ RACÓ DE L'OLLA.**

**3.3 EMBARCA'T AL PARC NATURAL
DE L'ALBUFERA.**

**4. PROJECTES D'EDUCACIÓ
AMBIENTAL.**

4.1 LES PLATGES DE CHARLIE.

**4.2 PER UNA ALBUFERA SENSE
PLÀSTICS.**

**4.3 PROJECTE A LA CARTA: ENS
COMPTES EL TEU PROJECTE?**

5. L'ALBUFERA A UN CLIC.

**6. PASSOS A SEGUIR PER A
RESERVAR UNA VISITA AL
C.I. RACÓ DE L'OLLA.**

1. L'ALBUFERA

El Parc Natural de l'Albufera està situat, curiosament, en un dens entramat urbà-industrial que confereix una gran pressió antròpica sobre l'espai.

Malgrat això, aquest posseeix una **incalculable riquesa** presentant, en les seues **21.120 hectàrees** d'extensió, una gran varietat d'hàbitats permetent l'existència d'una **extraordinària diversitat d'espècies de fauna i flora**, des d'espècies endèmiques fins a altres catalogades en perill d'extinció.

Va ser declarat **Parc Natural en 1986** pel Govern Valencià, i és un dels principals aiguamolls costaners del Mediterrani occidental. Està inclòs en el **Catàleg de Zones Humides de la Comunitat Valenciana**, en la **Xarxa Natura 2000** per a la conservació de la naturalesa a la Unió Europea i designat **Zona Humida d'Importància Internacional** en virtut del Conveni de RAMSAR.

**EL PARC NATURAL DE L'ALBUFERA
PERTANY A LA XARXA D'ESPAYS
NATURALS PROTEGITS DE LA
COMUNITAT VALENCIANA I
REPRESENTA UN DELS ECOSISTEMES
MÉS AMENAÇATS, ELS AIGUAMOLLS.**

2. MARC DEL PROGRAMA

“

Sé tú el cambio que
quieres ver en el
mundo.

Mahatma Gandhi

”

Pel fet que **gran part de la població local viu d'esquena a aquest espai natural protegit i desconeix els valors que el van portar a ser declarat parc natural**, és necessari donar-ho a conèixer a través d'accions de comunicació, divulgació, educació i interpretació ambiental, sent aquests instruments bàsics per a la **formació de futurs ciutadans compromesos amb la conservació de la naturalesa.**

Per tant, és fonamental **facilitar la participació de la comunitat educativa i de la població local de l'entorn del Parc Natural de l'Albufera en activitats dirigides a la millora del coneixement del seu entorn**, promovent actuacions que afavorisquen la protecció i millora soci-ambiental d'aquest. A través d'un procés educatiu i interpretatiu integrador i transversal basat en el coneixement de la realitat soci-ambiental de l'entorn en el qual viuen, amb la finalitat de desenvolupar un pensament crític que els proporcione “competències i habilitats vitals” que els permeti fer front al repte del canvi climàtic global.

3. PROJECTES D'IP

3.1 ENS ANEM A L'ALBUFERA

“**Ens anem a l'Albufera**” és la proposta dirigida als centres educatius que vulguen **conèixer** el parc visitant, de forma guiada pels educadors ambientals, el seu **Centre d'Interpretació, situat en la Reserva Natural del Racó de l'Olla**.

QUÈ FAREM?

Visitarem el Centre d'Interpretació, la seua torre amb vista panoràmiques a l'Albufera i al bosc de la Devesa, i recorrerem una xicoteta senda de 300 metres pel bosc mediterrani per a descobrir la reserva del Racó de l'Olla, on l'observació d'aus serà la gran protagonista de l'activitat.

Us recomanem portar prismàtics.

OBJECTIUS CONCEPTUALS

- Què és un parc natural.
- La importància dels aiguamolls.
- La formació, evolució, hàbitats, valors ambientals-culturals i els usos tradicionals del Parc Natural de l'Albufera.
- Com l'activitat humana ha modelat aquest ecosistema fins a convertir-lo en el que és ara.
- L'origen, la història, la singularitat de la flora i la fauna presents de la Reserva Natural del Racó de l'Olla.
- La importància dels ocells al parc.

DESTINATARIS

Centres educatius: segon i tercer cicle de primària, secundària, batxillerat i cicles formatius.

PARTICIPANTS

Grups de **fins a 50 persones.**

El grup es divideix en dos per a realitzar la visita.

DURACIÓ

1 hora i mitja.

DIES DE REALITZACIÓ DE VISITES

Dimarts, i dijous de 10.30 a 12h.

Durant el **curs escolar.**

MATERIALS DESCARREGABLES
DISPONIBLES PER A PREPARAR LA VISITA

3.2 BENVINGUT AL CENTRE D'INTERPRETACIÓ RACÓ DE L'OLLA

"Benvingut al Centre d'Interpretació Racó de l'Olla" és la proposta dirigida a empreses d'oci i temps lliure, entitats esportives, agències de viatges...etc. que vulguen conèixer el Centre d'Interpretació, situat en la Reserva Natural del Racó de l'Olla, amb les seues propis guies.

Les **visites**, en aqueix cas, es realitzen de **manera autoguiada** amb l'assessorament de l'equip del centre, i amb el suport de tot el material disponible en la pàgina web del parc natural.

RECURSOS DISPONIBLES PER A LA VISITA

- Xarrada d'introducció al parc natural i normes de comportament, per l'equip d'educadors ambientals del centre.
- Projectió de l'audiovisual del parc natural.
- Observació d'ocells des del "Mirador de la Llacuna", plataforma oberta sobre la llacuna d'ús públic.
- Itinerari interpretatiu, d'uns 300 metres de longitud, per la senda de la pineda, on es pot gaudir del bosc mediterrani i la seua riquesa botànica.
- Observació d'ocells des del "Observatori de fusta". Es recomana portar prismàtics.

Important recordar que el personal del centre no els acompanyarà a aquests equipaments.

DESTINATARIS

Centres educatius que no requerisquen d'una visita guiada, agències de viatges, empreses de temps lliure, empreses privades, guies locals, escoles d'estiu, etc.

PARTICIPANTS

Grups de **fins a 50 persones**. El grup es divideix en dos per a realitzar la visita.

DURACIÓ
1 hora i mitja.

DIES DE REALITZACIÓ DE VISITES

Dilluns - dimecres - divendres: de 10.30 a 12h. o de 12 a 13.30h.

Dissabtes i diumenges de 9.00h. a 10.30h.

Tot l'any.

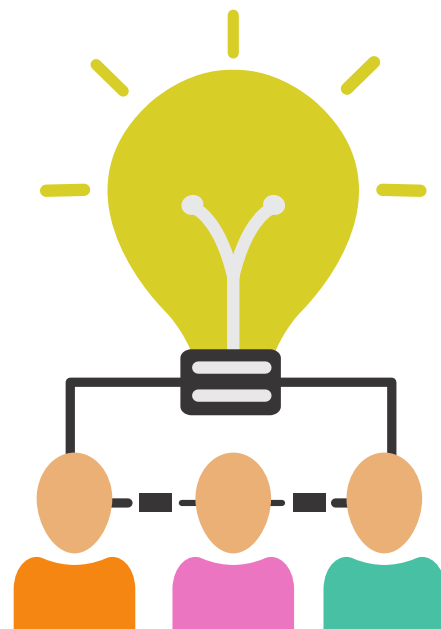
MATERIALS DESCARREGABLES
DISPONIBLES PER A PREPARAR LA VISITA
AL PARC NATURAL

3.3 EMBARCA'T AL PARC NATURAL DE L'ALBUFERA

"**Embarca't al Parc Natural de l'Albufera**" permet al públic en general participar de manera activa en jornades d'interpretació del patrimoni guiades per personal del parc natural amb àmplies possibilitats de caràcter informatiu, divulgatiu educatiu, lúdic, etc., potenciant els valors ambientals, històrics i/o culturals del parc, tot això amb l'objectiu d'aconseguir o augmentar la seua implicació en la conservació de l'espai natural protegit, fomentant així el grau de sensibilització ambiental dels participants.

"La interpretació és un procés creatiu i dinàmic, en permanent evolució, desenvolupada en funció del públic al qual va dirigit, el recurs patrimonial, i els mitjans i tècniques utilitzats".

DESTINATARIS

Públic en general.

PARTICIPANTS

Grups de màxim 25 persones.

DURACIÓ

Jornades de 2-4 hores de duració.

DIES DE REALITZACIÓ

Dissabtes o diumenges de setembre a juny.

4. PROJECTES D'EA

4.1 LES PLATGES DE CHARLIE

El corriol camanegre és un ocell limícola, que s'alimenta de xicotets invertebrats que troba en la riba de platges, arenals costaners, saladars i llacunes on habita. Aquesta espècie ha patit intensament l'acusat procés de transformació esdevingut a les nostres platges i aiguamolls, la qual cosa ha provocat la seua progressiva disminució, estant catalogat com a espècie **Vulnerable**.

De març a agost, coincidint amb l'època de nidificació, podem observar-los en aquelles platges que encara conserven part de les seues dunes. Del mateix color marró que l'arena, ronda nerviós en la riba i a peu del cordó dunar, a la recerca de menjar.

L'objectiu general del projecte "Les platges de Charlie", és la conscienciació sobre la degradació de l'hàbitat costaner i la necessitat de la seua protecció a través del corriol camanegre, individualitzat en "Charlie el corriol", espècie paraigua que representa les necessitats d'altres espècies que comparteixen el mateix hàbitat.

DESTINATARIS

A partir del primer cicle de primària dels centres educatius de l'entorn del parc natural.

DURACIÓ

El projecte es realitza al llarg de tot el curs escolar, d'octubre a juny. **Les activitats a realitzar i les classes participants es concreten el mes de setembre en una reunió entre professorat i educadors ambientals.**

MATERIALS DESCARREGABLES
DISPONIBLES

4.2 PER UNA ALBUFERA SENSE PLÀSTICS

“Per una Albufera sense plàstics” és una proposta dirigida a associacions, centres educatius, ... amb els quals es treballarà la problemàtica dels residus plàstics que ens envolten i amenacen els nostres ecosistemes de manera alarmant, suposant un greu problema per a la biodiversitat.

El Parc Natural de l'Albufera no s'escapa d'aquesta problemàtica.

Aquest espai natural protegit és un símbol per als valencians, però és també un enorme contenidor de residus generats en la seua conca hidrogràfica i que venen a desembocar a aquest entorn.

QUÈ FAREM?

- **Xarrada en el C.I. Raco de l'Olla** sobre la importància de fer una bona gestió dels residus, la reducció de l'ús de plàstics en la nostra vida quotidiana, la recollida selectiva i dels impactes que genera l'abandó d'aquests, incidint en la problemàtica dels plàstics al Parc Natural de l'Albufera.
- **Repte:** “Esmorzar sense plàstics”: esmorzars *Boc'n'*Roll.
- **Joc:** Quant tarda el plàstic a descompondre's?

- **Recollida i classificació de residus** en el lloc prèviament seleccionat per l'equip del parc natural.

Cal tindre en compte que el transport des del Centre d'Interpretació al lloc seleccionat és a càrrec del centre escolar.

QUÈ APRENDREM?

- Els valors naturals i culturals del parc natural i com es veuen afectats per l'acumulació de residus.
- La importància de les accions individuals per a contribuir a millorar el medi ambient.
- La gran problemàtica dels plàstics i com afecta al medi ambient.
- La importància de canviar el nostre model de desenvolupament cap a un més sostenible i basat en l'economia circular.

DESTINATARIS

Alumnes/as de segon cicle de primària i secundària dels 57 centres educatius de la conca hidrogràfica de l'Albufera i diferents associacions.

PARTICIPANTS

Grups de fins a 50 persones.

DURACIÓ

2-3 hores aproximadament.

DIES DE REALITZACIÓ DE VISITES

A concretar amb l'equip del parc.

Durant el curs escolar.

MATERIALS DESCARREGABLES
DISPONIBLES PER A PREPARAR LA
VISITA

**NO
TO
PLASTIC**

4.3 PROJECTE A LA CARTA: ENS COMPTES EL TEU PROJECTE?

A més de comptar amb un programa per a atendre les visites dels grups escolars que tinguen interès a conèixer el parc natural, també s'ofereix als centres la possibilitat de partir de zero i dissenyar el seu propi projecte, compartir les idees amb l'equip d'educadors ambientals del parc i junts dur-lo a terme.

L'equip d'educadors ambientals del parc s'ofereix per a servir de vincle, complement, ampliació i suport a les matèries tractades en el centre escolar.

Us convidem a compartir amb nosaltres les vostres idees i junts valorarem la forma de col·laborar.

Si teniu ganes d'emprendre un **projecte propi**, aquestes serien les preguntes a plantejar-se:

Quant voleu que dure el vostre projecte?

Quins nivells participaran?

Quins temes voleu treballar?

TEMÀTIQUES GENERALS:

Valors del parc

natural:

- Flora
- Fauna
- Hàbitats

Impactes:

- Espècies exòtiques invasores
- Residus
- Pressió humana
- Quantitat i qualitat d'aigua

Oportunitats de conservació:

- Mitigació i/o adaptació al canvi climàtic
- Increment de la biodiversitat

TEMÀTIQUES TRANSVERSALS:

Canvi climàtic

Biodiversitat

A més, aconsellem **PERSONALITZAR EL PROJECTE** a través de:

LA MEUA BANDERA

Triarem una **espècie emblemàtica de flora o fauna** amb la qual vulguem abanderar el projecte.

O bé, pot posseir un eix vertebrador en el qual donar suport a la seua consecució com per exemple algun fet històric ocorregut, alguna activitat tradicional com el cultiu de l'arròs, etc.

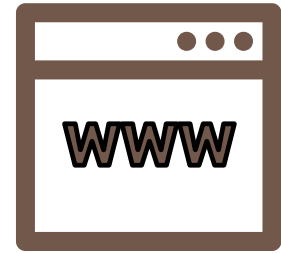
LA MEUA VEU

Exposar i comptar l'après és la millor manera d'interioritzar conceptes, per la qual cosa és important acompanyar-ho d'un programa de comunicació en el qual comptarem al món el que hem fet a través de xarxes socials, esdeveniments, etc.

És a dir, des d'un principi dissenyar "qui" (alumnes, docents...), "com" (presentacions, exposicions...), "on" (xarxes socials, mitjans de comunicació...) etc...es comptarà "el meu" projecte.

5. L'ALBUFERA A UN CLIC

A través de la pàgina web oficial de la xarxa de parcs naturals de la Comunitat Valenciana www.parquesnaturales.gva.es/albufera, es posa a la disposició del públic general i dels centres escolars una gran quantitat de documentació amb la finalitat de:

- Recollir informació que pose en valor el patrimoni natural i cultural del Parc Natural de l'Albufera.
- Sensibilitzar a la població local i als centres educatius sobre la importància de conservar l'entorn i transmetre aquesta inquietud a les generacions futures.
- Ajudar a organitzar i estructurar diferents temàtiques relacionades amb el parc natural o problemàtiques relacionades amb ell, per a poder treballar-les abans o després de la visita a l'espai protegit.

MATERIAL DISPONIBLE:

- Unitats didàctiques. Flexibles en el seu ús, es poden utilitzar tal qual estan o adaptar-les a les necessitats dels alumnes.
- Dossiers informatius.

6. PASSOS A SEGUIR PER A RESERVAR UNA VISITA AL C.I. RACÓ DE L'OLLA

1

Concretar i reservar una data amb l'equip d'educadors del centre telefonant al **96 386 80 50**, de **dilluns a divendres de 9.00 a 14.00 h**. Es recomana concertar la visita a principis del curs escolar.

2

Descarregar i emplenar el Butlletí d'Inscripció.
Enviar a raco_olla@gva.es

Completar totes les dades i afegir en observacions qualsevol informació que considereu rellevant.

Descàrrega ací el formulari de sol·licitud de visita

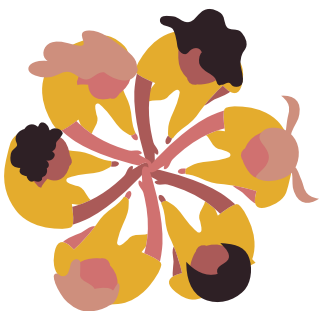
Important L'activitat no estarà confirmada fins que no rebem el butlletí emplenat!

3

Esperar la confirmació de l'equip del parc.

Totes les **activitats** oferides pel Parc Natural són **gratuïtes**.
El transport des del lloc d'origen és a càrrec del centre escolar.

Responsabilitat i respecte

Us recordem la necessitat de mantindre un comportament adequat. Els responsables dels grups són els que han de vetlar pel bon comportament dels participants durant tota la visita. En cas de comportament inadequat o falta de respecte continuat per part del grup, el personal del centre podrà concloure la visita amb antelació.